

PM för vårsådda oljeväxtförsök 2021

Uppdaterat 2021-04-06 av Albin Gunnarson, Ortrud Jäck

Utsädesmängder	sid 2
Vårraps, sortförsök	sid 3
Vårraps CL, sortförsök	sid 4
Oljelin	sid 5
Gradering av sjukdomar	sid 6

ALLMÄNT

Vid viktiga ändringar i försöksplanen måste utföraren ändra i NFTS, t ex om en sort blir utbytt. Skriv också en notering i NFTS vad som ändrats. Anteckningar på fältkort kommer in alldeles för sent, när resultatbearbetningen redan påbörjats.

Övrig information, bilder, dokument m.m. kan bifogas i NFTS.

Inget speciellt skydd med betad Makro levereras i år.

UTSÄDESMÄNGDER I SORTFÖRSÖKEN MÄRKNING R7-, L7-, OS7-

Antal grobara kärnor/frön som skall sås per m² är från enligt tabell 1. Den faktiska utsädesmängden skall skrivas in under fliken Grundbehandlingar i NFTS. Skulle det finnas någon sort som avviker får det läggas in för ledet under fliken Försöksbehandlingar i NFTS.

Mängder

Utsädet skall normalt räcka till ytan 150 m², d v s 4 block i sortförsöken om inget annat anges i utsädesbeställningen. Av mätaren i försöket behövs större mängd, eftersom den används till skyddsrutor mm. Separat utsäde till skydd av vårrapsförsök levereras i form av 10 kg Makro per patrull.

Tabell 1. Aktuella utsädesmängder

Art	Typ	Grobara frön/m ²
Vårraps	Linjesorter Led 4, Fergus	200
	Hybridsorter	150
Oljelin		700

PM för sortförsök med våraps, OS7-001

<i>Försöksplan:</i>	Standard. Inga specifika arrangemang med hybrider eller tidiga sorter. Se dock nedan angående gradering av skador av jordloppa, baggbekämpning och mognadsbedömning.
<i>Utsäde:</i>	Översänds genom OS försorg.
<i>Utsädesmängd:</i>	150 pl/m ² samt 200 pl/ m ² för linjesort (led 5).
<i>Radavstånd:</i>	Ca 12 cm.
<i>Sådd och gödsling:</i>	Sådden utföres i för trakten normal tid. OBS! Glöm ej skydds-rutorna. Försöket gödslas med gårdens N-giva, svavelgödsel.
<i>Tillväxtreglering:</i>	Tillväxtreglerande produkter som innehåller Metconazol eller Tebuconazol exempelvis Caryx, Folicur Xpert, Mirador Forte, Orius eller andra motsvarande produkter får ej användas i försöket. Detta gäller både höst och vår.
<i>Ogräs- bekämpning:</i>	Skall utföras kemiskt rent rutinmässigt i försöken. Följ senaste handböcker.
<i>Skadedjurs- bekämpning:</i>	Håll noggrann uppsikt på skadedjur, främst rapsbaggar och jordloppor. Preparatval beroende på aktuell resistenssituation. Notera ev. resistens hos baggen. OBS! Med tanke på att det finns tidiga sorter i försöket, måste baggbekämpningen utföras med hänsyn till dessa. Det betyder att patrullen själv måste göra första baggbehandlingen eftersom denna med största sannolikhet infaller innan lantbrukaren behandlar fältet i övrigt.
<i>Jordloppor</i>	<i>All utsäde utom led 2 är betat med Buteo Start som ger ett visst skydd mot jordloppor. I samband med uppkomst fram till BBCH 14 skall skador av jordloppa graderas i led 1 och 2. Totalt skall 2 graderingar göras. Skadan graderas i % angripen bladyta. Mall för detta finns bilagt i PM. Om försöket sprutas med en insekticid mot jordloppor skall detta noteras.</i>
<i>Bomulls- mögel:</i>	Angrepp av bomullsmögel skall alltid noga observeras och avräknas enligt bif. PM.
<i>Skörd:</i>	Utföres med största omsorg så att rättvisande resultat erhålles.
<i>Anteckningar o. graderingar:</i>	1. <i>Planttäthet.</i> Allmän inspektion efter uppkomsten. Gradering utföres endast om stora skillnader föreligger för flera rutor. 2. <i>Mognadstid</i> uppskattas. OBS 1! Mognadsgradering skall göras vid minst två tillfällen. OBS 2 ! Ange mognaden i datumform, år-månad-dag. Andra graderingssätt kan inte användas i datasystemet. OBS 3! Mognaden skall graderas ledvis, inte rutvis. 3. <i>Stjälkstyrka.</i> Graderas vid skörd. 4. <i>Sjukdoms- och skadedjursangrepp</i> antecknas. Skadorna anges och graderas. 5. <i>Diverse.</i> Allt övrigt av betydelse för tolkningen av försöksresultaten skall antecknas, såsom ev. skador, onormala tillväxtbetingelser, drösning osv. Noteringar kan lämnas i NFTS.
<i>Provtagningar:</i>	<i>Jordprov.</i> Generalprov av matjord. Till Eurofins Food & Agro, Box 9024, 291 09 KRISTIANSTAD <i>Fröprov.</i> Skåne och Animaliebältet till Svenska Cereallaboratoriet, 268 81 SVALÖV. ÖSF och Svea till Agrilab. FIV till HS-Skaraborg.

PM för sortförsök med vårraps CL-sorter, OS7-002

CL-försöket SKALL sås i ett CL-fält och det SKALL ogräsbekämpas med Cleravo, i övrigt utförs försöken som OS7-001.

I OS7-002 skall inte separat gradering av jordloppor göras då försöket saknar obehandlat led.

PM för sortförsök med lin, OS-917

- Försöksplan:* Inga försök 2021.
- Jordart:* Lerig sand - moig eller sandig lättlera, ej styv lera eller mulljord.
- Förfrukt:* Ej ärter eller andra särskilt kväverika förfrukter.
- Såtid:* Sås i normal tid för vårsådd.
- Gödsling:* Gårdens giva annars 60 kg/ha N + PK efter behov.
- Utsäde:* Översändes från/genom resp. förädlare via Frötek.
- Utsädesmängd:* Enl. uppgift på etiketterna i kg/ha, motsvarande 700 grobara frön per m². OBS led med olika utsädesmängder!
- Odlingstekniska-
Försöksled:* Försöksleden 7 och 8 har en tilläggsgiva på 40 kg N. Denna ska läggas som kalksalpeter vid begynnande blomning.
- Ogräs-
bekämpning:* Skall utföras i lantbrukarens regi eller med:
15 g Gratil 75 WG + 0,2 l MCPA då linet är 5-8 cm. **EJ Vätmedel!**
- Skadedjurs-
bekämpning:* Håll uppsikt efter linjordloppor och bekämpa efter behov.
- Anteckningar
o. graderingar:*
1. *Planttäthet.* Allmän inspektion efter uppkomsten. Gradering utföres endast om stora skillnader föreligger för flera rutor.
 2. *Planträkning.* OBS! Planträkning skall utföras **rutvis** i leden med olika utsädesmängder, dvs **1, 4, 5** och **6**. Räkna enligt försökshandboken, se <https://www.slu.se/fakulteter/nj/om-fakulteten/centrumbildningar-och-storre-forskningsplattformar/faltforsk/forsokshandboken/> på totalt 4 sträckmeter på två ställen i rad 3 och 4 från resp. långsida.
 3. *Begynnande blomning och avslutad blomning* uppskattas ledvis.
OBS! Ange blomningsdata ledvis i datumform, månad-dag, tex. 0827.
Andra graderingssätt kan inte användas i datasystemet.
 5. *Mognadstid* uppskattas.
OBS 1! Mognadsgradering skall utföras!
OBS 2 ! Ange mognaden i datumform, månad-dag, tex. 0827.
Andra graderingssätt kan inte användas i datasystemet.
OBS 3! Mognaden skall graderas ledvis, inte rutvis.
 6. *Stjälkstyrka.* Graderas vid skörd.
 7. *Sjukdoms- och skadedjursangrepp* antecknas. Skadorna anges och graderas.
 8. *Stjälklängd.* Mäts vid graderingstillfället för mognad.
 9. *Diverse.* Allt övrigt av betydelse för tolkningen av försöksresultaten skall antecknas, såsom ev. skador, onormala tillväxtbetingelser, drösning osv.
- Provtagningar:* *Jordprov.* Generalprov av matjord. Till Eurofins Food & Agro, Box 9024, 291 09 KRISTIANSTAD
- Fröprov.* **OBS** ledvisa prover till Svenska Cereallaboratoriet, 268 81 Svalöv

Oljevaxter (vårraps/-rybs)					
Gunnel Andersson, JV 2016-02-26					
v-r=höstraps, v-r=vårraps					
Sjukdom	Kod till databas	Gröda	Graderings-tidpunkt	Gradering	Övrigt
Stjälksvampar					
Torröta (Phomaröta)	LEPTMA sid 144	h-r, v-r	DC 90 strax före skörd	% plantor med symptom på stjälk eller rothals. Notera var för sig. Välj 5x5 plantor/parcell	
Bomullsmögel	SCLESC sid 128	h-r, v-r	DC 85-90	% angripna huvudstjälkar. 5x5 plantor/parcell	OBS! Avräkna bara angrepp på huvudstjälken
Kransmögel	VERTLO sid 134	h-r, v-r	DC 90 eller i stubben efter skörd	% angripna huvudstjälkar. Välj 5x5 plantor/parcell Dela i tre klasser	Klass: 1.% stjälkar utan infektion 2. % brons-färgade stjälkar 3.% stjälkar med mikrosklerotier
Rotsjukdomar					
Klumprot-sjuka	PLADBR sid 132	h-r, v-r	DC 50	Gradera enl. EPPO PP 1/78(3). Graderas bara i försök där detta speciellt undersöks	OBS! Förekomst bör kontrolleras i alla sortförsök omkring DC 50 och kontakt tas med försöksanvarig om angrepp påträffas.
Angrepp på skidor					
Svartfläck-sjuka (Alternaria)	ALTEBA sid 142	h-r, v-r	DC 79-85	Gradera enl. EPPO PP 1/78(3). % angripen yta på skidorna i be-ståndet, 0-100%	
Bladangrepp					
Ljus bladfläcksjuka	CYLICO sid 140	h-r	DC 50-55	Gradera enl. EPPO PP 1/78(3) % angripen bladyta. Gradera den bladnivå där skillnader mellan leden tydligast framträder	Gradera bara i de fall då detta efterfrågas
Phoma	LEPTMA sid 144	h-r, v-r	DC 50-55	Gradera enl. EPPO PP 1/78(3) % angripen bladyta. Gradera den bladnivå där skillnader mellan leden tydligast framträder	Gradera bara i de fall då detta efterfrågas

Sidhänvisningarna efter sjukdomskoden hänvisar till Jordbruksverkets bok "Skadegörare i jordbruksgrödor". Utgiven hösten 2015. Boken kan hämtas hem som PDF genom att följa länken: <http://webbutiken.jordbruksverket.se/sv/artiklar/be26.htm>

Graderingsnycklar finns på HUSEC:s hemsida, www.husec.se kvalitetshandboken, dokument nr: HUSEC 2.11.1.1 (åtkomst till handboken kräver inloggning).

Gå först igenom hela försöket för att få en uppfattning om angreppsnivån. Gradera och notera även nollor, eller lucka då ingen gradering kan göras. Anledningen till att ingen gradering kan göras noteras i NFTS. Notera alltid anmärkningsvärda iakttagelser i NFTS.

Bilaga

Graderingsmall för jordloppor i vårraps

